

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Krasznokvajda

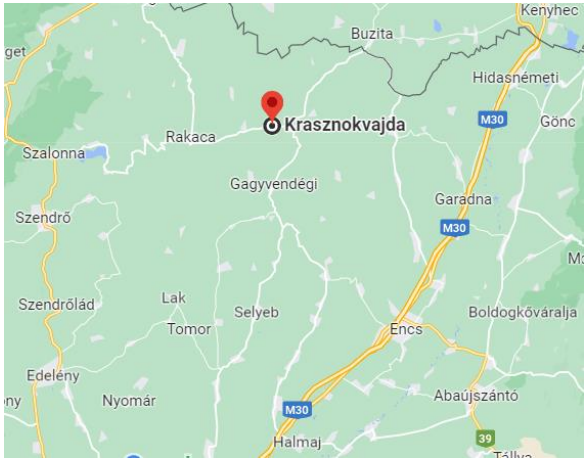

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv Krasznokvajda

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Encsi járás

Szervezet neve:

Dátum: 2022. Május

	<p>Terület: 11km² Lakónépség: 464 fő Jogállás: Község Járás: Encsi Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Krasznokvajda	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Encsi	
Programba vonás köre	4	
Szervezet neve		
Lakosságszám (2021)	486	530
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	103%	
15 év alattiak aránya (2021)	17,9%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	101%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	18%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	124%	
Lakásszám (2011)	203	
Üres lakások száma (2011)	43	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakások száma (2019)	203	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	161	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	144	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	191	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0	
WC nélküli lakások száma (2011)	51	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	33	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,8	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	579858 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	113%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	795712,5 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	10	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	2	

Az interjúk a település polgármesterével, valamint a gyermekjóléti szolgálat munkatársaival készültek 2022.05.26.-án.

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Térség pozíciója:

Krasznokvajda Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a történelmi Abaúj aprófalvas térségében, a Hernád és Bódva folyó által határolt Cserehát dombvidéken, a Rakacpatak völgyében fekszik.

A szlovák államhatár néhány kilométer.

Közlekedés

Miskolctól közúton kb. 50 km-re van. Innen autóbuszszal közelíthető meg, a 3-as számú főúton. Vasúton Forró-Encs a legközelebbi megálló, kb. 25 km. Közlekedése inkább Miskolc felé irányul, a menetidő közel másfél óra és napi két-három autóbuszjáratra korlátozódik.

A legközelebbi kisvárosba, Encsre is igen kevés járat közlekedik, a menetidő itt is igen hosszú a sok kis település érintése miatt.

Nagyobb bevásárlást Encsen a Pennyben bonyolítják le. Saját gépkocsival közlekednek.

A szolgáltatásokhoz való eljutást a falugondnoki szolgáltatás is elősegíti.

Térségi,-helyi szolgáltatások

Földrajzi elhelyezkedése miatt a hozzá legközelebb eső települések viszonylatában központi szerepet tölt be.

Közös fenntartású általános iskolájába és óvodájába a környező településekről is járnak be a gyerekek.

Krasznokvajdán működik óvoda, iskola, Az Óvodát a helyi önkormányzat tartja fenn, azonban a környező hat településről, Büttösről, Kányból, Keresztétéről, Perecséről, Pamlényből és Szászfáról is ide járnak az óvodás korú gyermekek.

Azonban a szülők nagyrésze Encsre és Baktakékre hordják át gyermekeiket.

Krasznokvajdán működik a háziorvosi szolgálat, a védőnői szolgálat, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat és könyvtár.

Az orvosi rendelőben minden munkanapon van rendelés, ahol a helyi lakosokon kívül Büttös, Kány, Keresztéte, Pamlény, Percse és Szászfa lakosai részére is hozzáférhető a háziorvosi szolgálat.

A legközelebbi egészségügyi szakrendelés tőlük 38 km-re, Szikszó városában van. Kórház szintén Szikszón illetve Miskolcon (55 km) van.

A városhiányos térségben sok egyéb szempontból az egész belső Cserehát központja. Itt található gyógyszerár, állatorvos, rendőrőrs, takarékszövetkezeti kirendeltség.

Az óvoda konyhája tíz település különféle intézményeit és lakosait látja el meleg ebéddel.

Az Abaúj Coop Rt. és egy magánszemély vegyesboltot üzemeltet, a szintén vállalkozásban üzemelő vendéglátó ipari egységek száma kettő.

Egy, 30 főt befogadó turistaház is található községünkben.

Krasznokvajda a székhelye a nyolc, szomszédos települési önkormányzat által fenntartott „Krasznokvajdai Közös Önkormányzati Hivatal”-nak, mely 2013. január 1-ével jött létre. Fenntartói: Büttös, Csenyéte, Felsőgagy, Gagyapáti, Kány, Keresztéte, Krasznokvajda és Percse községi Önkormányzatok.

A közös hivatal kirendeltséget tart fenn Felsőgagy településen.

Munkaerőpiaci lehetőségek

A településen egy jelentősebb vállalkozást a Magrima '98 Kft. működik, mely a térségben közel 700 hektár területen gyümölcstermesztéssel foglalkozik, meggy, szilva és alma ültetvényeket művelnek.

Az állandó alkalmazottaik száma évente 60-70 fő, gyümölcsszüret idején, - ami általában július, augusztus, szeptember, október hónap.

Robert Bosch Kft. Miskolc: a településvezetés véleménye szerint a helyiek nem állnak készen még egy 12 órás műszak teljesítésére.

Közfoglalkoztatás keretein belül jelenleg 45fő dolgozik. 60-70%-ban nőket foglalkoztat az önkormányzat.

Hagyományos foglalkoztatás keretein belül épületfelújítást látnak el az itt dolgozók.

10fő a mezőgazdasági programban kapott munkalehetőséget.

A fóliában megtermelt zöldségeket visszaforgatják a település konyhájára.

A 45főből 6fő rendelkezik szakképesítéssel.

A szakképesítés az idősebb korosztályra jellemzőbb.

Társadalmi szerkezet

Lakónépesség száma

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2014	459	bázis év
2015	472	102,83%
2016	496	105,08%
2017	494	99,60%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség korcsoport szerinti megoszlás alapján a lakosság több, mint kétharmada munkaképes korú személy, mely személyek jelentős része, 15-20 százaléka nem helyben dolgozik, kénytelen más településeken, más országrészben, esetleg külföldön munkát vállalni.

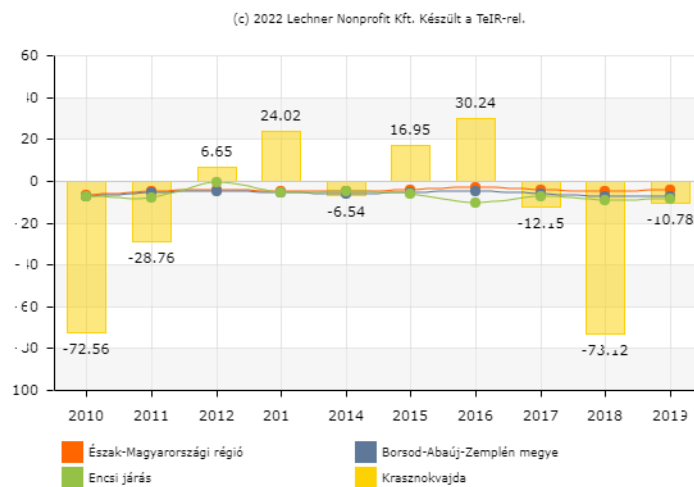
A településen közel 200 fő roma származású lakos él.

(Forrás-HEP)

Elvándorlás-bevándorlás:

A középiskolai végzettséget megszerzők elköltöznek a településről.

A beköltözők Csenyétéről és Rakacáról érkeztek.

Önkormányzati Fejlesztések:

- Polgármesteri Hivatal energetika korszerűsítése Krasznokvajda településen” című projekt keretében az önkormányzat 113.641.640 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert.
- A Széchenyi 2020 program keretében a TOP-3.2.1-15-BO1-2016-00072 kódszámú projektnek köszönhetően megvalósul az épület energetikai korszerűsítése, melynek keretében megvalósul a homlokzat, födém, és a lábazat utólagos szigetelése. A fejlesztés során az épület akadálymentesítése is megtörténik.
- Egészségügyi alapellátás infrastruktúra fejlesztése Krasznokvajda településen” című projekt keretében az önkormányzat 34 087 459 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert. A Széchenyi 2020 program keretében a TOP-4.1.1- 15-BO1- 2016-00028 kódszámú projektnek köszönhetően a településen található orvosi rendelő épületének hőszigetelése, akadálymentesítése valamint napelemek elhelyezése valósul meg.

Magyar Falu Program:

- óvoda udvar felújítása
- falubusz beszerzése
- orvosi műszerek beszerzése
- Könyvtár felújítása

EFOP humánerőforrás Abaújban:

- képzések
- kulturális rendezvények
- egészségnap, kirándulás

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejlesztendő részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

A településen telepek, szegregátum nincs.

(Forrás-HEP)

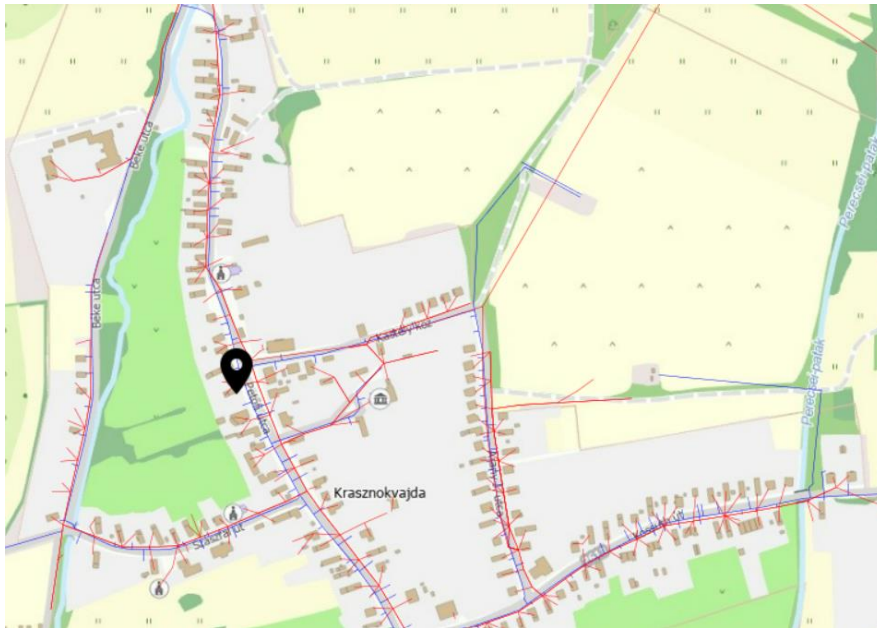
A Lechner Tudásközpont adatbázisa sem jelöl szegregátumot sem szegregációval veszélyeztetett területet a településen.

Krasznokvajdán és a környező településeken nincs vezetékes gáz.

A község teljes területén a vezetékes ivóvíz is biztosítva van . 2010-óta a község valamennyi, közel 7 km hosszúságú belterületi útja aszfaltos lett, ugyanezen évben kiépült a község szennyvízhálózata és megépült az ehhez csatlakozó szennyvíztisztító mű is.

Krasznokvajda közművekkel való ellátottsága az E-Közmű adatbázisa alapján:

Béke utcában 58 szocpolos ház épült, a nagyrésztét felújították.

A víz bevezetésre került az udvarokra, de a fürdő kialakítása nem történt meg.

A településen az a tendencia figyelhető meg, hogy ha az idős-nyugdíjas korosztály elköltözik vagy meghal az első érdeklődők között szlovák felvásárlók jelennek meg.

Ingatlanok értékének alakulása 3millió-7millió Ft között mozog.

A Szlovákiából érkező ingatlantulajdonosok 10%-a életvitelszerűen él a településen.

Ezek a családok napi szinten ingáznak a munkahelyükre.

Lakásállomány a teir.hu adatbázisa alapján:

Krasznokvajda -	2015 -	2016 -	2017 -	2018 -	2019 -	2020 -	2021 -
Lakásállomány (db)	203	203	203	203	203	203	203
Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	63,6	65,5	70	70	70,9	70,9	
Közüzemeli ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	67	68,5	78,3	78,3	79,3	79,3	
Egy és két szobás lakások aránya (százalék)	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5
Épített lakások (üdülők nélkül) (db)	0	0	0	0	0	0	0
Az év folyamán épített lakás, 1000 lakásra (db)	0	0	0	0	0	0	0

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- nincs szegregált rész a településen.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

A településen nem valósult meg EFOP telepprogram.

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat pozitívan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Nem rendelkeznek negatív tapasztalatokkal.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Településen belüli mobilizáció nem jelent problémát a településvezetésnek.

5-6 család számára segítséget jelentene a szociális bérlakásprogram.

Azonban nehézséget jelenhet a bérlakásprogram számára, hogy nincs eladó ingatlan a településen.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

A településen a lakosok egyre nehezebb anyagi helyzetben, de egyelőre még elfogadható körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása, felújítása azonban ma már egyre nehezebb, szinte lehetetlen.

A szakképesítéssel nem rendelkező emberek elhelyezkedési esélyei a nullával lettek egyenlőek. Az évek múlásával, életkoruk előre haladásával sokaknak a mai napig is csak a különböző segélyezési formák, alkalmi munkák biztosítanak szerény megélhetést.

A munkanélküliség elsősorban településünkön két korosztályt érint, 26-30 év és az 51-55 év közöttieket. Az első korosztály esetében ennek oka az alulképzettség, egészségügyi és mentális problémák, az idősebbek esetében pedig nehezebb a munka világába a visszakerülés.

(Forrás-HEP)

Szociális problémaként a polgármester az alábbiakat emelte ki:

- Néhány család motiválatlan a munkakereséssel kapcsolatban.
- Ha a családokat pénzügyi nehézség éri a Providenthez fordulnak.
- A jobban kereső családoknak nehézséget jelent, hogy nem tudnak jól gazdálkodni a pénzzel.
- Pénzügyi tudatosságuk fejletlen.
- Tömegközlekedés tovább nehezíti az itt élők helyzetét. (4 autóbusz közlekedik kifelé a településről)

Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat

2 gyermek védelembe vétele történt meg a településen, ennek okai:

- iskolai hiányzások
- szülői életvitel: anyuka gondnokság alá helyezték, valamint lakhatási problémák

5 gyermek került alapellátásba iskolai igazolatlan hiányzások miatt.

Egy család esetében fordult elő fejtetvesség.

Viszonylagos rend és tisztaság jellemzi az itt élőket.

A fejezet következtetései

Családtípus: 150 család	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	0
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	50
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	100

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Rendezetlen tulajdonviszonyok

Az ingatlanok közművesítése változó.

A CSOK lehetőségével nem éltek a településen élők, főként mert az itteni ingatlanok nem feleltek meg az előírt komfortfokozati előírásnak.

1 család munkáltatói hitelt vett föl és így vásárolt ingatlant a településen.

Többnyire mindenki a saját ingatlanában él.

Szívességi lakáshasználat:

Egy-két esetben fordul elő, hogy albérletben élnek a településen, ezek továbbadott szocpolos ingatlanok.

Lakások túlzásúfoltsága

Ezzel kapcsolatban nem állnak rendelkezésre információk, további adatgyűjtés szükséges.

Közművesítés:

A külterületi részeken nem történt meg a vízrendszer kialakítása. Itt azonban nem élnek.

A Béke utcában 58 szocpolos ingatlan került kialakításra, a nagyrészét felújították.

A víz bevezetésre került az udvarokra, de a fürdő kialakítása nem történt meg.

Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	161
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	144
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	191
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	0
WC nélküli lakások száma (2011)	51

Eladó ingatlanok száma:

Jelenleg nincs eladó ingatlan a településen.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok: 130 ingatlan	Lakások száma
életveszélyes házak	2/ ebből 1 lakatlan
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	0
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	30
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	98

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Település térségi pozíciója:

Miskolctól közúton kb. 50 km-re van. Innen autóbusszal közelíthető meg, a 3-as számú főúton. Vasúton Forró-Encs a legközelebbi megálló, kb. 25 km. Közlekedése inkább Miskolc felé irányul, a menetidő közel másfél óra és napi két-három autóbuszjáratra korlátozódik.

A közelben vannak dinamikusan fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Encs és Miskolc.

A település társadalmi összetétele ennek ellenére kedvezőtlen, gettósodó település típusba tartozik.

A település lakosságának az 50%-t a roma lakosság teszi ki.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz:

A bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

A tulajdonviszonyok tekintetében elmondható, hogy mindenki a saját ingatlanában lakik.

A túlszűfolttság mértékével kapcsolatban további adatgyűjtés szükséges.

A helyi szakemberek véleménye szerint elsősorban a szívdességi lakáshasználó fiatal gyerekes családok körében van igény a költözésre.

Az eladósodottság a lakosok jelentős részét érintik, leggyakoribb oka a Provident személyi kölcsön felvételét követően, nem tudják fizetni a megállapított törlesztőrészt.

Az eladó ingatlanok száma: jelenleg nincs eladó ingatlan a településen.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás		1		1	2/ 1 lakatlan
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0			0	0
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		28	2	30	30
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			98	98	98
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	0	28		129	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	0	50	100		150 család 130 ingatlan

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és prioritizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Pénzügyi tudatosságot fejlesztő képzések-tréningek** a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra fókuszálva.
- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének növelése:** közlekedés javítása, potenciális munkalehetőségek, vállalkozási területek, helyben való biztosítása. A felsoroltak a településen regisztrált munkanélküliek foglalkoztatáshoz való hozzáféréseinek esélyét segítheti.
- **Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok** a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférés elősegítése.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- **A közműszolgáltatásokba való be-, visszkapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése.
Bérlakásfejlesztés tekintetében:
- **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok

esetén családok elhelyezhetőek. A polgármester 1 életveszélyes ingatlant jelölt meg a településen, ami jelenleg lakott.

- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek.
- A FETE / RRF bérlakásfejlesztés programjának keretén belül lehetőség van arra, hogy **családok mobilizálása a településen kívüli** másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre (növekedési centrum) történjen.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	rossz
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	egy kft, a fő foglalkoztató az önkormányzat
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	jelenleg nincs eladó ingatlan
közműinfrastruktúra	A külterületi részeken nem történt meg a vízrendszer kialakítása. Itt azonban nem élnek.
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	Rendezett
uzsora	nincs jelen
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	elérhető a településen, azonban szegregált
szegregátumok relatív mérete a településen	hivatalosan meghatározott szegregátum nincs a településen. A lakosság 50% roma származású.

A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs jelen
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Encs, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoportból a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönözöttek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehetőek, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 4 család, ami egyben **4 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés. A településen EFOP telepprogram nem valósult meg.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	4			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				4

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.